

Høgskulen på Vestlandet

Bacheloroppgave

BACH301-OBE-2023-VÅR-FLOWassign

Predefinert informasjon

Startdato:	11-05-2023 09:00 CEST	Termin:	2023 VÅR
Sluttdato:	25-05-2023 14:00 CEST	Vurderingsform:	Norsk 6-trinns skala (A-F)
Eksamensform:	Bacheloroppgave - Bergen		
Flowkode:	203 BACH301 1 OBE 2023 VÅR		
Intern sensor:	(Anonymisert)		

Deltaker

Kandidatnr.:	247
---------------------	-----

Informasjon fra deltaker

Antall ord *:	10926
----------------------	-------

Egenerklæring *: Ja
Jeg bekrefter at jeg har Ja
registrert
oppgavetittelen på
norsk og engelsk i
StudentWeb og vet at
denne vil stå på
vitnemålet mitt *:

Gruppe

Gruppenavn:	(Anonymisert)
Gruppenummer:	24
Andre medlemmer i gruppen:	266, 510

Jeg godkjenner avtalen om publisering av bacheloroppgaven min *

Ja

Er bacheloroppgaven skrevet som del av et større forskningsprosjekt ved HVL? *

Nei

Er bacheloroppgaven skrevet ved bedrift/virksomhet i næringsliv eller offentlig sektor? *

Nei

Høgskulen
på Vestlandet

BACHELOROPPGAVE

“Organisering av tilvenning i norske barnehager under koronapandemien: Nye tilpasninger for trygg tilvenning”

"Organizing the adaptation period in Norwegian Kindergartens during the COVID-19 Pandemic: New adjustments for safe adaption"

Kandidatnummer: 247, 266, 510

BACH301

Fakultet for lærerutdanning, kultur og idrett

Veileder: Sadownik, Alicja Renata

Innleveringsdato: 25.05.2023

Jeg bekrefter at arbeidet er selvstendig utarbeidet, og at referanser/kildehenvisninger til alle kilder som er brukt i arbeidet er oppgitt, jf. Forskrift om studium og eksamen ved Høgskulen på Vestlandet, § 12-1.

Forord

Vi vil med dette takke vår gode veileder Alicja for tålmodighet, støtte og engasjement. Videre vil vi takke Tone, for god hjelp på veien. Vi vil også takke hverandre for et godt samarbeid og gode faglige diskusjoner, vi har heiet hverandre frem og ville ikke vært her uten hverandre. Til slutt må vi også få takket alle informanter som har valgt å prioritere å delta i denne studien, deres bidrag har gitt verdifull innsikt og dybde i vår forskning.

25.05.23 Høgskulen på Vestlandet

I. Abstract

The outbreak of covid-19 influenced the Norwegian kindergartens first with a total lockdown, and after that a new set of guidelines and rules to follow in every functioning of the institutions. The purpose of this bachelor thesis is to investigate how the COVID-19 pandemic affected organization of the adaptation routines in Norwegian kindergartens. To explore this topic, we have employed a qualitative research design of a multi-case study approach, comprising over semi-structured interviews, collection of practice stories, and document analysis. Participants in our study were: ourselves as students and employees, kindergarten teachers, and a parent. We have analysed our data in relation to our research question: *"How was adaptation organized and experienced in Norwegian kindergarten during the COVID-19 pandemic?"*.

Our findings reveal that 1) children have been given a longer and more tailored adaptation period, resulting in quicker adaptation and sense of security; 2) parents have been present and available during the adaptation period; and that 3) attachment has a significant role in adaptation process. Our conclusion points out that the restructuring of the organization may have compromised the pedagogical offering, but our findings indicate that kindergarten staff have largely been able to meet new demands and challenges.

Innholdsfortegnelse

FORORD	2
I. ABSTRACT	3
1.0 INNLEDNING.....	6
1.1 PROBLEMSTILLING	6
1.2 STRUKTUR I OPPGAVEN.....	7
2.0 BAKTEPPE	7
2.1 KORONAPANDEMIEN	7
2.2 NEDSTENGNING	7
2.3 UNDERVEIS I PANDEMIEN.....	8
2.4 GJENÅPNING	9
3.0 TEORIKAPITTEL.....	9
3.1 TILVENNING.....	9
3.1.1 Primærkontakt.....	10
3.2 TILKNYTNING.....	11
3.2.1 Trygg base.....	11
3.2.2 Ulike tilknytningsmønstre.....	13
3.3 FORELDRESAMARBEID	14
3.3.1 Hvorfor samarbeide med hjemmet?	14
3.3.2 Når barnet begynner i barnehagen.....	15
3.3.3 Vansker med tilvenning.....	16
3.4 FORSKNING PÅ KORONAUTBRUDDETS KONSEKVENSER FOR BARN OG BARNEHAGER.....	16
3.5 ORGANISERING AV TILVENNING UNDER KORONAPANDEMIEN	17
4.0 METODE.....	18
4.1 FLERSIDIG CASESTUDIE.....	19
4.1.1 Dokument analyse	19
4.1.2. (Retrospektive) Praksisfortellinger	20
4.1.3 Intervju	20
4.2 VALG AV INFORMANTER	21
4.3 GJENNOMFØRING AV PROSJEKTET.....	22
4.4 DATAANALYSE.....	23
4.5. ETISKE HENSYN.....	25
4.6 METODEKRITIKK.....	26

5.0 FUNN	28
5.1 HOVEDTEMA: TILVENNING	28
5.2 HOVEDTEMA: TILKNYTNING.....	29
5.2.1 Trygghet.....	29
5.2.2 Relasjoner.....	30
5.3 HOVEDTEMA: FORELDRESAMARBEID	31
5.3.1 En forelders perspektiv på tilvenningen.....	31
5.3.2 Foreldresamarbeid under pandemien.....	32
5.3.3 Tilgjengeligheten.....	33
6.0 DRØFTING.....	34
6.1 ORGANISERING AV TILVENNING UNDER KORONAPANDEMIEN	34
6.2 TILKNYTNINGENS BETYDNING FOR TILVENNING.....	36
6.3 FORELDRESAMARBEID UNDER PANDEMIEN.....	38
7.0 AVSLUTNING.....	40
LITTERATURLISTE	41
VEDLEGG 1: TRAFIKKLYSMODELL.....	43
VEDLEGG 2: ARBEID MED FUNN	45
VEDLEGG 3: INTERVJUGUIDE.....	46
VEDLEGG 4: SAMTYKKESKJEMA	47

1.0 Innledning

I denne bacheloroppgaven har vi valgt å undersøke hvordan tilvenning har blitt organisert og opplevd under en tid preget av covid-19 pandemi og koronarestriksjoner. I denne perioden ble barnehagen nedstengt 12.03.20, og åpnet igjen 27.04.20. Selv om barnehagen ble åpnet, måtte den forholde seg til retningslinjer som var i stadig endring. Vår forskning vil undersøke perioden fra 27.04.2020 til gjenåpningen 25.09.2021. Under pandemien var samfunnet tidvis preget av koronarestriksjoner, og barnehagen som samfunnsinstitusjon var intet unntak. Barnehager over hele landet måtte tilrettelegge all virksomhet i barnehagen med tanke på pandemien. Koronarestriksjoner og smittvernsveiledere førte til endringer i gruppeinndelingen av barn, og begrepet kohort ble innført. Samtidig la dette også føringer for hvordan de minste barnas start i barnehagen, altså tilvenningen kunne gjennomføres. Ansattes arbeidssituasjon i barnehagen krevde også omstrukturering og endring hvor stor arbeidsbelastning var en følge.

Til tross for pandemien og nye regler måtte barnehagen forholde seg til rammeplanen som pålegger barnehagen å legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start, og at personalet skal sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet (Kunnskapsdepartementet, 2017). Det er begrenset med datamateriale på hvilke utfordringer, tiltak, påvirkninger og senvirkninger koronapandemien har skapt i barnehagesammenheng for ansatte, barn og foresatte, og det er vårt ønske å belyse dette nærmere i denne bacheloroppgaven.

1.1 Problemstilling

Med utgangspunkt i overnevnte fremstilling er vår problemstilling følgende:

«Hvordan ble tilvenning organisert og opplevd i norske barnehager under koronapandemien?»

Oppgaven spør om organisering og opplevelse av en sosial praksis (tilvenning). Den måten å spør på gjør tilvenning til en case som vi vil undersøke fra ulike sider (organisering og opplevelse) i konteksten av koronapandemien. Derfor er den overordnede metoden som vi

har valgt for studien vår en flersidig case-studie (*multi-side case study*) som ved å åpne for en rekke kvalitative metoder lar oss omfavne tilvenningens kompleksitet. Kvalitative metoder som vi har valgt for å undersøke organisering og opplevelse (av tilvenning under koronapandemien) er: dokumentanalyse, retrospektive praksisfortellinger og kvalitative intervju.

1.2 Struktur i oppgaven

I innledningen har vi presentert fokusområde som er påvirket av koronapandemien sett i lys av særlig tilvenning, tilknytning og samarbeid med foresatte i perioden høsten 2020. I kapittel 2.0 vil vi beskrive et bakteppe for å kontekstualisere perioden vi belyser i denne oppgave. I kapittel 3.0 redegjør vi for valgt teori og faglige perspektiver som er relevant for oppgaven. I kapittel 4.0 vil vi redegjøre for valgt metode; casestudie og skrive om prosessen vi har vært gjennom fra valg av metode, forarbeid, gjennomføring av intervju og bearbeidelse av datamaterialet. I kapittel 5.0 vil vi redegjøre for datamaterialet vi har valgt og bruke i oppgaven vår. I kapittel 6.0 vil vi drøfte våre funn i datamaterialet opp mot valgt teorigrunnlag presentert i kapittel 3.0. Avslutningsvis i kapittel 7.0 har vi en oppsummering, etterfulgt av litteraturliste og vedlegg.

2.0 Bakteppe

2.1 Koronapandemien

12.03.2020 ble Norge stengt ned, men barnehagene åpnet 6 uker senere, og måtte følge en “veileder” oppdatert av regjeringen ukesvis (Folkehelseinstituttet, 2020).

2.2 Nedstengning

I rapporten «Håndtering og konsekvenser av koronautbruddet for barn og barnehager» (Os et. al, 2021) som er nevnt i innledningen, opplevde barnehagelærerne at nedstengningen 12.mars 2020 kom ganske plutselig. Nedstengningen rammet barnehagen og medførte en uforutsigbar arbeidssituasjon for de ansatte. Den uforutsigbare arbeidssituasjonen førte til usikkerhet rundt blant annet fysiske møter med personal og foreldre, planleggingsdag, hjemmekontor med mer. Videre kommer det frem at barnehager i Norge har løst

arbeidssituasjonen på forskjellige måter. Her er det rapportert at noen barnehager hadde hyppig kontakt med barn og foreldre, mens andre la ut aktiviteter som samlingsstund på nett og aktivitetspakker som foreldre kunne hente i barnehagen (Os et al., 2021, s.26).

2.3 Underveis i pandemien

For å utvikle effektive retningslinjer for å redusere spredning av COVID-19 i skoler og barnehager, har Folkehelseinstituttet, Utdanningsdirektoratet og Helsedirektoratet samarbeidet om å utarbeide en veileder. Veilederen gir ulike retningslinjer og prosedyrer dersom det var smitte blant barn eller ansatte, eller det var smitte i barnehagen, og den har gradert råd gjennom en trafikklysmoell. Trafikklysmoellen ble ifølge Utdanningsdirektoratet innført 29.mai 2020, og bidrar til å overholde de kontaktreduserende tiltakene (Utdanningsdirektoratet, u.å.).

Meningen med godt smittevern er å bruke mange ulike tiltak som til sammen gir bedre beskyttelse (Folkehelseinstituttet, 2020). Det iverksettes mange tiltak i samfunnet som til sammen skal begrense smittespredning. Smittevernstiltakene tilpasses lokalt eller regionalt alt ut fra hvor mye smitte som er i området, hvor alle tar utgangspunkt i trafikklysmoellen med grønt, gult og rødt nivå. Begrepet kohort brukes for å synliggjøre formålet med organiseringen, som er å begrense smitte (Folkehelseinstituttet, 2020). I barnehager vil kohorter være det viktigste utgangspunktet for smittebegrensning og smittesporing. Kohorter skal i minst mulig grad blandes med andre, men barn og voksne i samme kohort kan omgås normalt.

I tillegg til generelle retningslinjer for å redusere spredning av COVID-19, er det også spesifikke retningslinjer for tilvenning i barnehagen. Når barnehagen befinner seg på grønt nivå, er det mulig å gjennomføre en normal tilvenning. Ved gult eller rødt nivå vil nye barn bli begrenset, og vil bare forholde seg til kohortgruppen sin. Foreldre kan være til stede med barnet, men bør holde minst en meter avstand fra ansatte, andre foreldre og andre barn. Ved rødt nivå anbefaler veilederen at kun ett barn per kohort får tilvenning om gangen (Folkehelseinstituttet, 2020)

2.4 Gjenåpning

Informantene som var involvert i prosjektet ved Oslomet rapporterte at barnehagene måtte gjennomføres omfattende forberedelser for å sikre at smittevernregler ble overholdt ved gjenåpningen. Disse forberedelsene inkluderte tilpasning av det fysiske miljøet, organisering av kohorter og planlegging av hvordan hverdagslivet skulle gjennomføre i tråd med smittevernregler (Os et al., 2021, s. 67)

3.0 Teorikapittel

I dette kapitlet vil vi først redegjøre for sentrale begreper i tematikken vi ønsker å belyse. De begrepene er: tilvenning, tilknytning, primærkontakt, trygg base, organisering og foreldresamarbeid.

3.1 Tilvenning

Å begynne i barnehagen vil for de fleste barn innebære en drastisk forandring. Barnet går fra rolige, forutsigbare dager sammen med en eller flere omsorgspersoner til et nytt og ukjent barnehagemiljø. Ifølge Broberg et al. (2014) har tilvenningen tre formål, det første er at barnet må venne seg til det nye miljøet. Det andre er å sørge for at barnet blir godt kjent med minst en pedagog slik at hen kan fungere som en erstatning den tiden omsorgspersonene er borte. Det siste formålet er at barnet skal kunne klare seg flere timer uten omsorgspersonen. På denne måten kan barnet benytte seg av pedagogen for å kunne engasjere seg i utforskning og lek, og sette tilknytningssystemet i hvilemodus (s. 131).

For barnet vil disse tre formålene være med på å gjøre dem i stand til å bli trygge på andre mennesker som kan trøste dem og engasjere dem i lek og utforskning. Barn er ulike, og de vil derfor også tilpasse seg omstendighetene ulikt. Individuelle forskjeller er med på å påvirke hvordan de tilpasser seg, og ulike barn opplever derfor møtet med barnehagemiljøet som utfordrende på ulike måter. Det er derfor viktig at pedagogene er sensitive ovenfor barnas signaler, og at en av de kan fungere som en midlertidig tilknytningssystem når barnet er atskilt fra omsorgspersonene (Broberg et al., 2014, s 132).

Barnehagens tilvenningsrutiner bør ifølge Drugli (2017) legge til grunne at de minste barna har et stort behov for trygghet, forutsigbarhet og stabilitet for å ha det bra og personalet bør drøfte grundig hvordan disse behovene best kan bli ivaretatt også når barna begynner i barnehagen (s.126).

3.1.1 Primærkontakt

Primærkontaktmodellen ble først tatt i bruk i norske barnehager på 1990-tallet. Denne brukes for å fremme nære relasjoner mellom barn og personale. I dag er dette en modell som brukes i varierende grad i norske barnehager. En primærkontakt har et særlig ansvar for noen av barna på avdelingen og går bevisst inn for å skape en relasjon. Når barn og primærkontakt har etablert dette er tanken at denne tryggheten kan brukes som en base for videre utforskning av relasjoner og barnehagens miljø (Drugli, 2017, s.150).

Broberg et al. (2014) viser til Bowlby (2007) sine fem punkter om det som er spesielt viktig å fremheve under tilvenning:

1. Pedagogen skal i samarbeid med omsorgsperson aktivt oppmuntre barnet til å utvikle en nær relasjon.
2. Barnet burde ha foreldrene i nærheten under tilvenningsperioden, mens barnet begynner å utvikle en relasjon til pedagogen.
3. Separasjonen mellom barn og omsorgsperson bør i starten være kort for så å øke gradvis. På denne måten vil barnet venne seg til og få erfaring med at pedagogen kan gi tilstrekkelig trygghet. Da vil barnets tilknytningssystem gå i hvilemodus slik at barnet kan begynne å utforske.
4. Barnets første dager i barnehagen bør vær korte.
5. Pedagogen bør ha et lite antall barn å forholde seg til slik at hen har best mulig forutsetninger for å være oppmerksom og sensitiv overfor barnets behov.

I den første tiden er det viktig at barnet får mye tid med primærkontakten. Barnet må også få bli kjent med miljøet uten at det er fullt av andre barn (s. 138).

3.2 Tilknytning

Psykoanalytikeren John Bowlby (1907-1990) regnes som tilknytningsteoriens opphavsmann. Bowlby arbeidet med tidlig separasjon og bytte av omsorgsperson, spesielt blant de yngre barna. Observasjonene ble filmet, og man så tydelige smertelige reaksjoner fra barn i 1-2 års alderen når barna ble atskilt fra foreldrene i et fremmed miljø. Forskningen til Bowlby (2007) fremhever at barnas behov for kontakt med foreldrene var et sunt tegn, og viser til at barnet har en trygg tilknytning til omsorgspersonen (Broberg et al., 2014, s. 35-36).

Det er krevende for små barn å starte i barnehagen. For å kunne kvalitetssikre barnehagestarten for ett-to åringene, må man ha en forståelse for hva tilknytning er. Begrepet tilknytning er oversatt fra det engelske begrepet *Attachment*. Begrepet sier at noe mindre er avhengig av noe større, altså et barn som er avhengig av en nær voksen. Videre fremhever teorien også samspillet mellom tilknytning og omsorg (Broberg et al., 2014, s. 34). I følge Drugli (2017) dreier begrepet tilknytning seg om barnets sterke følelsesmessige bånd med sin nærmeste omsorgsperson (s. 43). For å få et sterkt følelsesmessig bånd med barnet er det viktig at omsorgspersonen har evne til å støtte barnets behov for trøst, beskyttelse og trygghet i skremmende eller krevende situasjoner. Et tegn på en vellykket tilknytning blir derfor hvis barnet søker omsorgspersonen i disse utsatte situasjonene (Broberg et al., 2014, s. 34).

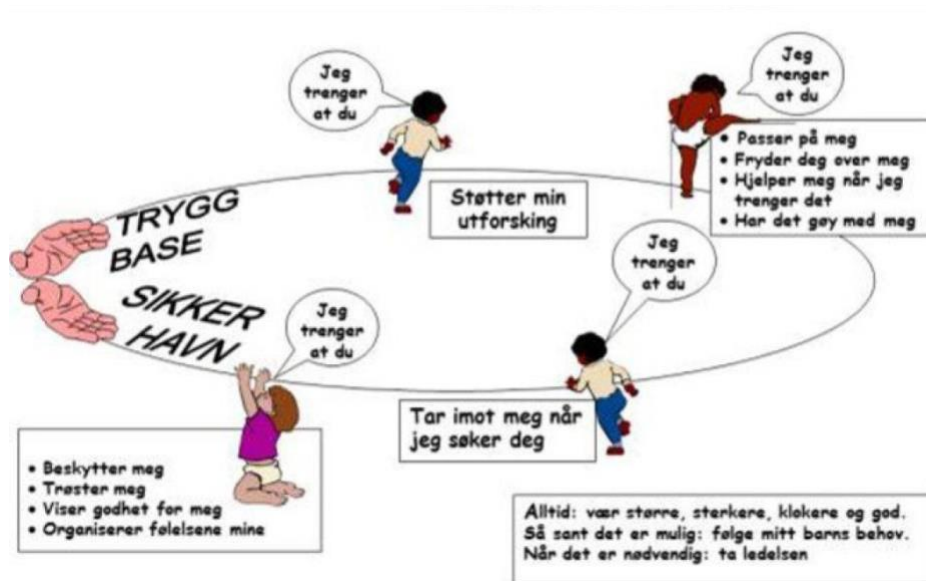
3.2.1 Trygg base

Bowlby (2007) er en av flere teoretikere som bygget forskningen sin innenfor tilknytning på *trygg base*. Ifølge Broberg et al. (2014) kan begrepet beskrive to aspekter av den voksnes omsorgsevne:

1. Å være en trygg base for barnets utforskning

2. Å utgjøre en «sikker havn» som barnet kan vende tilbake dersom det opplever trussel eller fare.

Den trygge basen er når barnet tørr å utforske omverden, men søker tilbake til den sikre havn når verden begynner å føles utrygg. Dette kan demonstreres tydelig i trygghets sirkelen *COS (Circle of Security)*:

Figur 1: The Circle of Security (hentet fra: Cooper, Hoffman, Marvin & Powell (2015))

På illustrasjonen ser man at den øvre halvdel av sirkelen gir barnet rom for utforskning av omverden, mens den nedre gir rom til tryggheten av å vende tilbake til den sikre havnen. Måten barn reagerer på i møte med omverden, kan gi en indikasjon på om barnet har en trygg base eller ikke. Dersom relasjonen til barn og voksen er utrygg, vil dette prege barnet og barnets utvikling. Man ser hvis et barn er utrygt på den voksne hvis barnet ikke forlater basen eller hvis barnet oppfører seg som basen ikke er nødvendig (Broberg et al., 2014, s. 43-44).

3.2.2 Ulike tilknytningsmønstre

Trygg tilknytning

Dersom et barn opplever at foreldrene forstå og ivaretar dets behov, vil barnet føle på en trygg tilknytning. Det vil videre gjør det lettere for barnet å kunne utforske omverden, og utvikle seg på alle aspekter. Hvis barnet føler seg trygg vil det bruke den trygge voksne som den trygge havnen. Barnet vil få tilstrekkelig med erfaring fra at den voksne er til stede og ivaretar dets behov, og vil veksle mellom å utforske og være trygghetssøkende (Broberg et al., 2014, s. 48-50).

Utrygg tilknytning

En utrygg tilknytning kan skilles mellom to typer, den ene er *unnavikende*, men den andre typen er *ambivalent*. En unnavikende tilknytning er når barnet ikke har fått dekket sine behov eller fått bekreftelse i møte med ubehagelige situasjoner. Foreldrene har ikke vært tilstrekkelige overfor barnets behov. Det medfører at barnet viser at det ikke har behov for den trygge basen, og prøver å vær mer selvstendig enn hvor moden barnet er. Barnet vil holde behovet for seg selv, og ikke gi uttrykk for trøst eller nærhet i ubehagelige situasjoner. Resultatet av en unnavikende tilknytning vil bli en sårbar selvstendighet, og vansker med å være empatisk ovenfor andre menneskers følelsesmessige behov (Broberg et al., 2014, s. 50-51).

Videre har vi en ambivalent tilknytning hvor barnets omsorgsperson har gjort ting på egne vilkår. Omsorgspersonen kan være en tilstedeværende voksen på et tidspunkt for så å være unnavikende på et annet tidspunkt. Dette fører til at barnet har vanskelig med å forstå foreldrenes signaler. Den voksne kan også bestemme hvilke følelser barnet skal få i ulike situasjoner, og gir ikke barnet rom til å utforske på egenhånd (Broberg et al., 2014, s. 50-51). Et barn som har en utrygg tilknytning kan unngå å vise hvilke behov de trenger, ettersom følelsesytringen allikevel ikke fører til at de får det de trenger. Disse barna har et behov for hjelp til å regulere følelsene sine (Broberg et al., 2014, s. 136).

3.3 Foreldresamarbeid

Det er foreldrene som betyr mest for barnets trivsel og utvikling, også når barnet er i barnehagen (Drugli, 2017, s.99). Barnehagen trenger derfor et godt og nært samarbeid med foresatte, og bør være interessert i hvordan barnet har det hjemme av interesser og utvikling. Personalet bør etterspør de foresattes kunnskap om barnet slik at de selv kan dra nytte av det når de selv skal lære barnet å kjenne under tilvenningen. Videre må personalet informere foreldrene om barnets liv i barnehagen slik at de foresatte får mulighet til å aktivt delta i samarbeidet (Drugli, 2017, s. 99).

Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene, jf. barnehageloven § 1 og § 4. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål (Utdanningsdirektoratet, 2017). På denne måten blir det lettere for barnehagelæreren å vite hva hen skal forholde seg til, da noen foresatte har dårlig samvittighet for å sende i barnehagen og synes det er vanskelig å gå. Mens noen foresatte trenger å “bli minnet på” hvor viktig det er at de aktivt deltar i barnets tilvenning og ikke drar før barnet er klar for det. Om barnet gråter når foresatte går, kan personalet sende melding når barnet er i gang med lek slik at det kan lette litt på samvittigheten. Åpen kommunikasjon om barnets behov er som oftest nøkkelen til et godt samarbeid under tilvenning (Drugli, 2017, s. 100).

3.3.1 Hvorfor samarbeide med hjemmet?

Det vil særlig være nødvendig med samarbeid med foresatte for å sikre flyt og helhet i barnets liv. Det som skjer på en arena, vil ha innvirkning på det som skjer på en annen arena. Har barnet hatt en dårlig morgen hjemme, bør foresatte informere personalet da dette kan ha innvirkning på starten på barnehagedagen. Det blir på denne måten delt omsorg mellom hjemmet og barnehagen (Drugli, 2017, s.101).

Det er barnehagen som har ansvar for å etablere et godt samarbeid med hjemmet, det er nedfelt i barnehagens styringsdokumenter at de skal fungere i et nært samspill med hjemmet (Drugli, 2017, s.104). Et godt foreldresamarbeid forutsetter at personalet har utviklet gode holdninger, respekt og forståelse for at foreldre/foresatte er forskjellige og at

de kan ses som ressurspersoner for sine barn. Med en slik grunnholdning vil alt som kommer være lettere å håndtere, som for eksempel vanskelige samtaler (Glaser, 2019, s.17).

Drugli (2017) understreker at et nært og godt samarbeid mellom hjemmet og barnehage har uvurderlig betydning for barnets trivsel og hvordan en har det i barnehagen. Hun viser til forskning av Clarke-Stevard og Allhusen (2005), Chapanser (2002) at gjensidig og varm kommunikasjon mellom personalet og foresatte har en positiv effekt på barnets trivsel og fungering i barnehagen. Når de foresatte har tillitt til personalet og det pedagogiske opplegget i barnehagen kan dette være en faktor som kan fremme trivsel og god utvikling hos barnet (s.104)

3.3.2 Når barnet begynner i barnehagen

Det blir ofte påpekt at foreldrene må tilvennes barnehagen minst like mye som barnet. At foreldrene må trygges for å kunne trygge barnet i barnehagen (Broberg et al., 2014, s.138). Foreldrenes trygghet handler mye om at de ikke skal føle at de overlater barnet sitt til barnehagen, men at de etterlater det til omsorgspersoner som bryr seg om barnet deres, og som også har deres barns beste som hensikt. De overlater det kjæreste de har til personalet i barnehagen og det er da viktig at personalet er sitt ansvar bevisst (Broberg et al., 2014, s. 138).

De fleste foreldre ønsker å føle at barna deres får den tryggheten og omsorgen de trenger når de selv ikke er til stedet. Mange barnehager har et møte med de foresatte før barnet begynner i barnehagen. Her blir de foresatte spurt om hva barnet liker og deres vaner. Dette kan gi de foresatte en følelse av at pedagogen ser og bryr seg om barnets behov, og videre informerer pedagogen om barnehagens rutiner og hvorfor man gjør som man gjør. Noe som gjør det lettere for de foresatte å følge barnehagens rutiner (Broberg et al., 2014, s.139).

3.3.3 Vansker med tilvenning

Det er vanlig med protestreaksjoner ved levering i barnehagen, men disse reaksjonene bør gå over relativt raskt. Det er viktig å være oppmerksom på barnets signaler på om det er trygt eller ikke. Dersom barnet gjentatte ganger viser atferd om at det ikke er trygt, må pedagogen diskutere med de foresatte hva som kan gjøres for at barnet skal kunne føle seg bedre i barnehagen. Om man burde utvide tilvenningsperioden, eller finne en måte å hjelpe barnet på med å utvikle en tilstrekkelig trygg relasjon til minst en pedagog. Om ikke de foresatte har mulighet til en lengre tilvenning, har kanskje barnet besteforeldre eller andre omsorgspersoner som kan hjelpe barnet med kortere dager eller har mulighet til å være litt lenger sammen med barnet i barnehagen. Pedagogen må sammen med de foresatte tenke gjennom hva det er som gjør at barnet, i møte med barnehagemiljøet, ikke klarer å sette tilknytningssystemet i hvilemodus og begynne å utforske (Broberg et al., 2014, s.145).

3.4 Forskning på koronautbruddets konsekvenser for barn og barnehager

Forskningsrapporten utført av Os, Myrvold, Danielsen, Hernes og Winger (2021) ved Oslomet i januar i 2021 undersøker hvilken innvirkning koronapandemien har hatt på barnehagehverdagen (s. 13). Tittelen på rapporten er "*Håndtering og konsekvenser av koronautbruddet for barn og barnehager*". Forskerne brukte en kvalitativ metode, inkludert fokussamtaler med barnehagelærere, for å undersøke hvordan barnehagene håndterte krisen og hvilke konsekvenser den hadde for barna og barnehagene. Rapporten viser at barnehagene hadde en sentral rolle i kriseberedskap og håndtering under pandemien, og at nedstengingen av barnehagene i mars 2020 førte til store utfordringer i forhold til pedagogiske og sosiale aspekter (Os et al, 2021, s. 15). Under pandemien stod barnehagelærerne i spenning mellom å følge smittevernsveilederen og ta hensyn til det pedagogiske tilbudet og barnehagens rolle i samfunnet. Innføring av smittevernsveilederen førte til omorganisering av barnehagehverdagen. Det førte til at det pedagogiske innholdet ble annenprioritet, og en fikk betegnelsen "koronabarnnehagen" som hadde mer fokus på smittevern (Os et al., 2021, s. 47).

Barnehagelæreren hadde en rolle som beskrives som et bindeledd mellom barna, foreldrene, samfunnets lover og forskrifter. Det medførte at barnehagelærerne hadde et

stort ansvar for å samarbeide med barna, å utøve skjønn, ha bred faglig kompetanse og et kritisk og reflektert blikk. Rapporten viser at barnehagelærerne har vært utfordret av å balansere hensyn til smittevern og pedagogiske aspekter i barnehagehverdagen under pandemien (Os et al., 2021, s.57). Barnehagelærerne har vært utsatt for usikkerhet og uforutsigbarhet som har ført til endringer i organiseringen av barnehagehverdagen. Barnehagelærerne har i denne situasjonen måtte fokusere mer på smittevernreglene enn å fremme den faglige kompetansen, der den faglige kompetansen kan ha måttet vike (Os et al., 2021, s. 65). Barna som skulle starte i barnehagen høsten 2020 trengte noe lengre tid for å bli trygge i det nye miljøet, noe som kan ha en sammenheng med nedstengningen av samfunnet i halvåret før. Samtidig fremhever rapporten at barnehagelærerne har vært en del av den nasjonale dugnaden ved å holde barnehagene åpne under pandemien, bidra til å hindre smittespredning ved å følge smittevernveilederen og sørge for at barna får viktige barndomsopplevelser (Os et al., 2021, s.102). Enkelte barnehagelærere observerte at barn i smågruppene viste en tendens til å knytte seg til spesifikke ansatte og oppleve engstelse i møte med andre ansatte, inkludert vikarer. Denne situasjonen kan ha innvirkning på barnets sosiale utvikling og tilpasning i barnehagen (Os et al., 2021, s. 100).

3.5 Organisering av tilvenning under koronapandemien

I rammeplan for barnehagen står det at barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes og at barn og foreldre skal ha rett til medvirkning i disse prosessene. Det overordnede målet for barnehagen er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å sørge for dette skal barnehagen være en lærende organisasjon (Utdanningsdirektoratet, 2017). Dette innebærer at barnehagen skal være i endring og utvikling, og at den skal være i stand til å møte nye utfordringer og krav. Personalets kompetanse skal være i stadig utvikling (Gotvassli, 2011, s.95). I de siste årene har barnehagen vært i en utvikling rettet mot mer styring og kontroll, og har dermed mindre handlingsfrihet enn tidligere (Børhaug et al., 2011, s.35).

Dette ble enda mer synlig under koronapandemien da barnehagen måtte forholde seg til retningslinjer knyttet til smittevern. Implementering av strenge påbud ga barnehager lite rom for faglig refleksjon og tilpassing til barns behov. I trafikklysmodellen (Folkehelseinstituttet, 2020) for smittevern i barnehagen under koronapandemien blir det

skissert hvordan tilvenningen skal foregå under grønt, gult og rødt nivå. Ved gult og grønt nivå måtte tilvenningen skje primært i barnets kohort. Den foresatte kunne være med barnet og kohorten som tilhørte barnet, men burde holde en meters avstand til andre ansatte, foresatte og andre barn så langt det lot seg gjøre. Barn og foresatte kunne få bli kjent med resten av barnehagen, men helst dersom de andre barna var ute. Ved rødt nivå bør kun et barn per kohort tilvennes om gangen. I veilederen ble det også lagt vekt på at foreldrene skulle føle seg trygge på at det var forsvarlig for barna å være i barnehagen og at det var viktig at barnehagen hadde god dialog med foreldre og foresatte (Folkehelseinstituttet, 2020, s. 21).

4.0 Metode

I denne delen vil vi presentere valg av metode og hvorfor vi valgte å ta i bruk kvalitativ metode og case-studie i vårt arbeid. Videre vil vi redegjøre for hvordan vi samlet inn data og si noe om prosessen, valg av informanter, kildekritikk, etiske hensyn og en beskrivelse av gjennomføringen.

Problemstillingen vår: *“Hvordan ble tilvenning organisert og opplevd i norske barnehager under koronapandemien?”* spør om organisering og opplevelsen av en sosial praksis (tilvenning). Denne måten å stille spørsmål på gjør tilvenning til en case som vi ønsker å undersøke fra ulike sider (organisering og opplevelse) i kontekst av koronapandemien. Vi har derfor valgt å ta i bruk en flersidig case-studie som overordnet metode i oppgaven vår. Denne metoden åpner for en rekke kvalitative metoder som lar oss undersøke tilvenningens kompleksitet. De kvalitative metodene vi vil benytte for å undersøke organisering og opplevelse av tilvenning under koronapandemien er: dokumentanalyse, retrospektive praksisfortellinger og kvalitative intervju. Nedenfor beskriver vi flersidig case studie som en metodologi og hver av de implementerte forskningsmetodene, samt gjennomføringen av prosjektet og etiske hensyn/metodekritikk.

4.1 Flersidig casestudie

En flersidig casestudie går ut på at «Forskeren samler informasjon om én begrenset enhet innenfor en avgrenset kontekst.». I vårt tilfelle er det casen av tilvenning i koronapandemien. Et slikt design kan være hensiktsmessig dersom casen viser til et kritisk, unikt eller ekstremt tilfelle (som pandemien) og i tilfeller hvor casen kan avdekke viktige fenomener, hendelser eller situasjoner. Som forsker får man da mulighet til å undersøke fenomenet fra flere sider, noe som kan gi fyldigere beskrivelse og forståelse (Yin, 2018, s. 49). Vi ønsker å belyse vår case ved å analysere dokumenter, og intervju ulike aktører med relevant erfaring for casen.

For å belyse casen (organisering og opplevelsen av tilvenning i pandemien) har flere metoder blitt brukt:

- Intervjuer med barnehageansatte
- Observasjon/praksisfortelling av barnas oppførsel i barnehagen.
- Intervju med forelder
- Intervju med student/ansatt

Disse metodene vil bli omtalt i detalj i de neste underseksjonene.

4.1.1 Dokument analyse

Etter Potter (1996) forstår vi dokument som «alle nedtegnelser av personers tanker, handlinger eller skaperverk» (som sitert i Johannessen et al., 2016, s. 97) samtidig institusjoners og samfunnets «tanker» i form av regler og retningslinjer. En dokumentanalyse er en kvalitativ innholdsanalyse der forsker samler inn data som analyseres for å få frem viktige sammenhenger og relevant informasjon om det eller de forholdene i samfunnet vi ønsker å studere (Grønmo, 2004, sitert i Johannessen et al., 2016, s.97).

I en normal hverdag må barnehager forholde seg til ulike dokumenter og normer, men i pandemien ble flere regler og dokumenter skapt som detaljstyrte barnehagens praksis, inkludert tilvenning. For å forstå dette nivået av organiseringen av tilvenningen inkluderer vi i vår analyse:

- “Beredskap: veileder om smittevern for barnehager» som alle barnehager måtte forholde seg til i pandemien (Folkehelseinstituttet, 2020)
- Forskningsrapport: «Koronabarnehagen: En kvalitativ undersøkelse av hvordan barnehager i Oslo kommune har håndtert koronapandemien» (Os et al. 2021).

4.1.2. (Retrospektive) Praksisfortellinger

Praksisfortellinger er barnehagens interne dokumentasjon- og arbeidsmetode der personalet skriver ned sine opplevelser og fortolkning av hendelser som skjer i barnehagen, noe som gir en unik innsikt og bidrar til individuell og kollektiv refleksjon. Praksisfortelling er en fortolket opplevelse skrevet ned av den som opplevde situasjonen (Løkken & Søbstad, 2017, s. 54). Den gir dermed innsyn i subjektive erfaringer og forståelser av dem.

I denne studien inkluderer vi våre egne praksisfortellinger fra arbeid og praksisperioder under pandemien. Som barnehageansatt og barnehagelærerstudenter i pandemitiden er vi også viktige aktører i sektoren, og ser våre opplevelser av tilvenningspraksisen i den tiden som relevante og interessante for den flersidige case-studien.

4.1.3 Intervju

Metoden som vi har valgt for å belyse “casen” er en intervju-metode forankret i kvalitativ forskningstradisjon. Målet med kvalitativ forskning er «å utvikle forståelse av fenomener som er knyttet til personer og situasjoner i deres sosiale virkelighet» (Dalen, 2011, s.15). I dette tilfellet er det ønsket om å få bedre forståelse og innsikt i barnehagelæreres opplevelse av tilvenning i barnehagen under koronapandemien.

Intervju er en samtale om et felles tema hvor målet er å få innsikt i informantens oppfatning, tanker og følelser (Hallin & Helin, 2018, s. 10). Semi- strukturert intervju er egnet for å få innsikt i informantens erfaringer, og blir ofte brukt i en kvalitativ forskning. Semi- strukturert intervju innebærer å lage en intervjuguide. Intervjuguiden inneholder spørsmål og delspørsmål som til sammen skal være med på å dekke de viktigste områdene

i studien vi ønsker å belyse (Dalen, 2011, s.26). I intervjuguiden valgte vi å trekke frem ulike områder og knyttet dem til vår problemstilling “Hvordan tilvenning ble organisert og opplevd i norske barnehager under koronapandemien?”. De fem hovedspørsmålene vi stilte var:

1. Hva husker du best fra tilvenningen under korona?
2. Hvordan opplevde du at koronarestriksjoner påvirket tilvenningen av de yngste barnas første møte med barnehagen?
3. Hva vil du si skiller seg mest fra tilvenning under korona versus tilvenning under normale omstendigheter?
4. Hvordan opplevde du foreldresamarbeid gjennom tilvenning i pandemien?
5. Er det noe du vil trekke frem som positivt og negativt med tilvenning under pandemi?

Igjennom spørsmålene har vi fått innhentet informasjon rundt de ulike intervjupersonenes minner og opplevelser av både restriksjoner og foreldresamarbeid. Vi har også fått innsikt i hvordan tilvenningen var og opplevdes under korona for foreldre, barn og barnehagelærere i forhold til under normale omstendigheter.

4.2 Valg av informanter

I utvalget av informanter til vår undersøkelse var vi strategiske. Med dette mener vi etter (Johannessen et al., 2016, s. 115) at vi var på utkikk etter informanter med erfaring med tilvenning i pandemien og som på den måten kunne belyse problemstillingen. Som studenter har vi igjennom praksisperioden fått møte ulike barnehagelærere. Det ble dermed besluttet å benytte to av disse barnehagelærerne for å få høre om deres opplevelse. Dette fordi vi opplevde dem som reflekterte og troverdige. Disse informantene var to barnehagelærere som i teksten vil bli omtalt som Britt og Ellen. Det første intervjuet var et kvalitativt intervju hvor Ellen ble tilsendt en intervjuguide på forhånd. På grunn av at informanten tidligere hadde vært praksislærer for en av studentene, ble det valgt at en annen student skulle gjennomføre intervjuet for å sikre mest mulig validitet. Med validitet menes funnenes gyldighet (Johannessen et al., 2016, s. 66). Det andre intervjuet var et uformelt

intervju hvor Ellen ble tilsendt spørsmål av bekjent student over mail, som hun skulle svare på.

Det ble også besluttet å intervju en forelder, i oppgaven omtalt som Frida. Dette for å få innsikt i hvordan en forelder opplevde foreldresamarbeid og tilvenning under pandemien. Informanten ble rekruttert gjennom bekjentskap til en av studentene. Dette ble gjennomført i form av en uformell samtale hvor informanten fortalte hvordan hun opplevde tilvenningen av sitt barn under pandemien. Informanten ble valgt da vi ønsket å belyse tilvenningen også fra et foreldreperspektiv.

Å inkludere oss selv som informanter så vi på som en riktig beslutning. Dette fordi vi som studenter i praksis, og ansatte under koronapandemien er viktige aktører, som også sitter med egne opplevelser som kvalitativ forskning verdsetter. Vi har derfor benyttet egne retrospektive praksisfortellinger. I tillegg har det i tiden vi jobbet med bacheloroppgaven vært høyt sykefravær og med barnehagelæreres deltagelse i regional kompetanseheving og andre forskningsprosjekter, har det vært for liten tid til å intervju flere enn de utvalgte informantene.

4.3 Gjennomføring av prosjektet

Etter at forskningsdesignet ble bestemt hadde vi liten tid til innsamling av empiri. Det var sykemelding og bytting av veileder, samtidig veiledernes ulike anbefalinger som gjorde at vi havnet på flersidig case studie sent, rett før en 12 ukers lang reise til Zambia hvor vi har gjennomført fordypningsrelaterte oppgaver. Første intervju ble gjennomført i en av våre praksisbarnehager i november 2022, med to av oss og tok rundt en time. Da vi i januar 2023 utvidet til et flersidig-case studie ble det besluttet å gjennomføre to intervjuer til. Et ble gjennomført ved at en barnehagelærer fikk tilsendt spørsmål på mail. Det andre ble gjennomført av en av oss over Zoom og varte en time. På samme tid ble det også besluttet å ta i bruk en praksisfortelling av en av oss, denne ble skrevet høsten 2020 og er på rundt et avsnitt. Arbeidet med dokumentanalyse startet november 2022 og er gjort i samarbeid mellom oss studenter.

4.4 Dataanalyse

For å få frem funnene våre, var det nødvendig å analysere all data. Dette ble gjort ved å skape en systematisk oversikt over materialet vårt, og for å få dypere innsikt i dets viktigste deler, fulgte vi følgende faser for analyse:

- (1) naiv lesing
- (2) tematisk analyse
- (3) helhetlig tolkning av materialet (Lindseth og Norberg, 2004)

I den naive lesningen har vi hver for oss lest gjennom alle transkripsjoner, notater og dokumenter for å bli kjent med innholdet og danne vår egen individuelle oversikt. Arbeidet med tematisk analyse ble startet på en veilednings-økt, der vi sammen med veileder begynte å tematisere materialet. Hovedtemaene i analysen ble utledet av problemstillingen vår, mens undertemaer ble utviklet ut fra empiri som var relevant for hovedtemaene. Hovedtemaene våre ble: *tilknytning*, *tilvenning*, *foreldresamarbeid*, og sitatene relevante for hvert av temaene ble plukket fra datakildene inkludert i studien vår:

- (1) Rapportanalyse (Os et al., 2021)
- (2) Intervjuer med barnehagelærere Brit og Ellen, og Frida (mor).
- (3) Fortellinger (skrevet av en student i praksis og en engasjert ansatt).

Tabellen nedenfor presenterer fragmenter av det analytiske arbeidet vårt med hovedtema: *tilvenning*. Tabell nr. 1 inneholder en oversikt over undertemaene som ble utviklet ut fra relevante sitater fra den analyserte rapporten (Os et al., 2021). Undertemaene inkluderer: organisering, opplevelse og personalets dilemmaer under tilvenningsperioden.

Tabell 1: Tilvenning: oversikt over undertemaene i den analyserte rapporten (Os et al., 2021)

Hovedtemaet: Tilvenning/ datakilde: dokumentanalyse	
Sitat	Undertemaene utviklet i analysen
<i>Når barna startet i barnehagene etter nedstengningen, var det noen barn som trengte en ny tilvenningsperiode (s. 102)</i>	Organisering: behov for å gjenta tilvenningsperioden
Noen barnehagelærere påpekte at nærheten mellom ansatte og småbarna i kohortene har vært svært positiv også i tilvenningsperioden til barna som startet i barnehagene i høst (s. 102)	Opplevelse: små kohorter og positiv nærhet
I tillegg opplevde barnehagelærerne at de barna som startet i barnehagene i høst, trengte lengre tid før de var trygge i barnehagene. Det kan ha sammenheng med at barna i liten grad i det halvåret som hadde gått siden nedstengningen av samfunnet 12. mars, har hatt lite kontakt med andre utenom sine nærmeste; både barn og voksne (s. 102)	Opplevelse: lengre tilvenning for barn som har vært kun med foreldre
<i>Det var utfordrende å ha foreldre til stede og opprettholde god nok avstand. Barna på sin side, både de barna som gikk i barnehagene fra før, og de nye barna, kunne oppsøke andre barns foreldre for kos og for å sitte på et fang. Personalet som har ansvar for smittevern, opplevde dette som utfordrende (s. 102)</i>	Personalets dilemmaer: balansere mellom barns/foreldres behov og smittevern

Tabell nr. 2 viser hvordan vi jobbet med systematisering av innholdet i intervjuene og praksisfortellinger. Undertemaene utviklet i analysen ligner de som ble funnet i dokumentanalysen, samtidig som innholdet i temaene er mye mindre generalisert og knyttet til erfaringer av de enkelte informantene.

Hovedtemaet: Tilvenning/ datakilde: intervjuer og praksisfortellinger	
Sitat	Undertemaene utviklet i analysen
Det var tre dager, hvor hun var med første dagen. For så å ha to korte dager, hvor barnet var alene. Informant skulle begynne på skole, og barnet begynte derfor for fullt etter disse tre dagene (notat fra intervju med Frida/mor) Vi lærte å fordele tilvenningsperioden utover flere uker, slik at ikke alle de nye barna begynte samme uke. Noen kunne	Organisering: nye organiseringer under pandemien

også begynne en eller to uker før barnehagestart. Har også gitt foreldre mulighet til å komme på besøk en gang i uka måneden før tilvenningen begynner. For tilvenningen er unik for hvert barn (Ansatt)	
R: Og det er jeg til en viss grad enig i, ideelt sett så skulle de vært der mye lenger enn de tre dagene, men så har det noe med hensynet til resten av barnegruppen og. For hvis du plutselig skal ha fire foreldre gående der i to uker, eeh, så blir det mange voksne.. mange små barn er redd for andre voksne. Og ekstra redd i starten kanskje sant? En pappa med litt mørkt skjegg og mørk stemme.. Så skaper det veldig uro i resten av barnegruppen og, så det er hele tiden en sånn avveining. (Ellen)	Personalets dilemmaer: balansering mellom behov til nye barn, foreldre og barna som allerede er i bhg
det jeg syntes var vanskeligst med hele pandemien. At det ikke skulle være like lett å vise kjærlighet. Barna som vil dele med hverandre fra hverandres matpakke. Og at vi måtte si nei til deling var vanskelig. Og også å stoppe eller si nei til kosing mellom barna og barna fra andre avdelinger. Det følte veldig unaturlig å hindre deling og kos. Og når et barn fra en annen avdeling som var på min avdeling før, kom løpende med åpne armer for å gi kos, var det vanskelig å la være. Så vanskelig at jeg ikke gjorde det. Et lite barn skjønner ikke, så da lot jeg følelsene deres komme foran i enkelte situasjoner (Ansatt)	Personalets dilemmaer: følelser i møte med barn versus smittevern

Tematisk analyse av andre hovedtemaene: tilknytning og foreldresamarbeid, ble gjennomført på tilsvarende måte.

Den tredje fase i analysen: helhetlige tolkning av materialet oppnår vi når vi drøfter våre funn i lys av teori i oppgavens drøftingsdel. Litteratur som var viktig i den fasen av det analytiske arbeidet beskrives i oppgavens teoridel.

4.5. Etiske hensyn

“Etikk handler om prinsipper, regler og retningslinjer for vurdering av om vurderinger er riktig eller gale” (Johannessen, Tufte, & Christoffersen, 2011, s. 89). Disse reglene gjelder da også for forskningsvirksomhet. All virksomhet som får konsekvenser for andre mennesker, må vurderes og bedømmes ut fra en etisk standard. I de tre intervjuene av

forelder, ansatt og barnehagelærer ble de på forhånd tilsendt et informasjonsskriv og en samtykkeerklæring. Her ble de informert om at de når som helst kunne trekke seg fra prosjektet uten å oppgi grunn, og at de ville anonymiseres i oppgaven.

I det første intervjuet ble det også tatt i bruk båndopptaker. Dette ble registrert i en søknad til NSD, som vi senere fikk godkjent. Vi ba informanten om tillatelse til å ta opp det som ble sagt under intervjuet og informerte om at dette ville bli oppbevart elektronisk. Personlig informasjon vil bli anonymisert i oppgaven, og oppbevares konfidensielt. Transkriberingen blir slettet når sensuren har falt.

Det er viktig å få frem at rekruttering gjennom tidligere bekjentskap kan by på utfordringer. Informantene kan ha følt seg pålagt til å samtykke og til deltakelse i undersøkelsen fordi de kjenner oss. Grunnet relasjonene til de vi intervjuet har vi også måtte være bevisste i gjennomførelsen av intervju. Vi har forsøkt så godt det lar seg gjøre å være nøytrale og la informanter svare så fritt så mulig. Samtidig har vi i bakhodet at svarene kan være påvirket av vår relasjon. Det at vi også har bidratt selv i form av praksisfortellinger er kanskje noe vi ikke ville deltatt i, dersom det var noen andre sitt forskningsprosjekt.

4.6 Metodekritikk

Når man drøfter egen undersøkelsesmetode så argumenterer du frem og tilbake om metodeinnvendingene du har, og hvordan relevante innvendinger kan påvirke styrken i konklusjonen din. Det er på denne måten du faktisk vurderer vitenskapeligheten i undersøkelsen din. Du kan kritisere den, men likevel argumentere for at den egner seg og på hvilken måte den har vært god nok for oppgaven (Rienecker et al., 2013, s. 253). I arbeid med empirien er det enkelt å se hva som burde vært gjort annerledes for å få bedre resultater. I intervjuene kunne det med fordel blitt spurt flere oppfølgingsspørsmål. Det at vi hadde såpass lite erfaring med intervjurollen gjorde at vi kanskje mistet nyttig informasjon. Samtidig har vi grunnet tidsmangel også måttet gjennomføre et av intervjuene på mail. Dette kan ha ført til mindre utfyllende svar, og ingen form for oppfølgingsspørsmål. Til tross for dette mener vi at vi har fått gode nok svar, og at flere intervjuer ikke var nødvendig.

På en annen side hadde vi lest oss opp på tema på forhånd i form av teori, tidligere oppgaver, og artikler og hadde dermed dannet oss en klar mening om hva vi ville få ut av intervjuet. Nettopp på grunn av forventninger og oppfatninger på forhånd kan dette ha redusert validiteten i datamaterialet ved at vi kan ha påvirket informantene ved å ha styrt de til en viss grad i den retningen vi ønsket de skulle.

Som barnehagelærerstudenter under koronapandemien har vi også ansett våre egne erfaringer og opplevelser som såpass betydningsfulle at vi ønsket å inkludere disse i studien. At vi har intervjuet hverandre og brukt egne praksisfortellinger kan være med på å svekke validiteten. Dette fordi funnene som kommer frem kan være forhåndsbestemt. Samtidig er dette noe vi har vært svært bevisst på, og forsøkt å unngå så godt det lar seg gjøre. I intervju av hverandre har vi også forsøkt å holde oss mest mulig nøytrale.

I arbeid med dokumentanalysen har det også vært viktig å erkjenne begrensninger og potensielle svakheter. Egen tolkning og analyse kan være påvirket av subjektivitet, og den kan dermed også misforstås. Ettersom forskningsrapporten Os et al. (2021) "*Håndtering og konsekvenser av koronautbruddet for barn og barnehager*" er en av få rapporter har vi dermed besluttet å bruke den. Videre er trafikklysmodellen en nasjonal veileder som alle barnehager måtte følge, og ble påvirket av. Vi har derfor ansett den som relevant og viktig for studien (Folkehelseinstituttet, 2020).

5.0 Funn

I tråd med de tre hovedtemaene som ble dannet i vårt analytiske arbeid med datamaterialet, består dette kapitlet av følgende underdeler:

- *Tilvenning,*
- *Tilknytning*
- *Foreldresamarbeid.*

Disse tre aspektene er kjernen av våre funn, som vi i det neste kapitlet setter sammen med teori og drøfter.

5.1 Hovedtema: Tilvenning

Vår analyse av hovedtemaet *tilvenning* har belyst ulike dimensjoner av praksisen under pandemien. De dimensjonene gjaldt: organiseringen (av tilvenningen), opplevelsen (av tilvenningen) og dilemmaene opplevd av personalet (under tilvenningen i pandemien).

Og da var de innom og de hadde vært på besøk, begge de to fedrene, så jeg følte jeg hadde snakket mer enn nok med de hehe. og de hadde ikke noe mer, de hadde vært der begge to, med barna på besøk og ja. Den ene familien fikk vel både ha med mor og far, det spurte de om, og da sa vi at det var greit. (Ellen)

Den type organiseringer av tilvenningen ble ikke speilet i fortellingen til moren som deltok i intervju med oss opplevede. Der var tilvenning begrenset til de klassiske 3 dager, der moren fikk lov å være med datteren den første dagen, også tilbrakte jenten 2 korte dager i barnehagen alene.

Undertemaet **opplevelse** (av tilvenning) utaler seg Britt kritisk til den 3-dagers-regel: «ideelt sett så skulle det vært der mye lenger enn de tre dagene». Den tanken er i tråd med rapporten (Os et al., 2021) som påpeker at barna som tilbrakte halvåret kun med foreldrene «trengte lengre tid før de var trygge i barnehagene» (s. 112). Samtidig så ville en lang tilvenning innebærer flere dilemmaer.

Undertemaet **personalets dilemmaer**, ser Ellen på lang tilvenning fra perspektivet til de barna som allerede er i barnehagen:

...men så har det noe med hensynet til resten av barnegruppen og. For hvis du plutselig skal ha fire foreldre gående der i to uker, eeh, så blir det mange voksne.. mange små barn er redd for andre voksne. Og ekstra redd i starten kanskje sant? En pappa med litt mørkt skjegg og mørk stemme.. Så skaper det veldig uro i resten av barnegruppen og, så det er hele tiden en sånn avveining. (Ellen)

Andre avveininger personalet måtte ta i den tiden var knyttet til balansering mellom antall mennesker (foreldre og barn) og smittevern. Ellen påpeker at det å ivareta smittevern med flere ekstra voksne på avdelingen var utfordrende:

Både de barna som gikk i barnehagene fra før, og de nye barna, kunne oppsøke andre barns foreldre for kos og for å sitte på et fang. Personalet som har ansvar for smittevern, opplevde dette som utfordrende. (Ellen)

En annen utfordring knyttet til begrenset fysisk kontakt nevnes i ansatt sin fortelling. Det å ikke kunne «kose» med barna og vise omsorg og den profesjonelle kjærligheten på den naturlige/vanlige måten. Som en voksen kunne informanten forstå grunner til det, men hen velger å ta hensyn til barneperspektivet på kontaktrestriksjonene:

«Et lite barn skjønner ikke, så da lot jeg følelsene deres komme foran i enkelte situasjoner» (Ansatt).

5.2 Hovedtema: Tilknytning

I forbindelse med temaene tilknytning fant vi de to undertemaene *trygghet* og *relasjoner* i materialet vårt.

5.2.1 Trygghet

Når det gjelder de minste barnas opplevelse av trygghet, legger alle informantene vekt på at restriksjonene hadde en påvirkning. Alle hadde på et tidspunkt opplevd at barnegruppen var delt inn i kohorter og at både avdelinger og uteområder hadde avgrensede områder hvor

den enkelte kohort kunne oppholde seg. Studenten beskriver et barn som ellers virket litt utrygg og hvordan det avgrensede området påvirket henne:

“Det var tydelig at det begrensede området og den faste interaksjonen med de samme ansatte i barnehagen hver dag, hadde gitt en følelse av trygghet og stabilisert hennes lek og interaksjoner.” (Student)

Videre kan Ellen fortelle om et barn som under tilvenningen i koronapandemien, virket mer utrygt. På spørsmål om hun tror dette kan ha skyldtes omstendighetene under pandemien svarer hun følgende:

“I starten trodde vi det var et resultat av at hun ikke hadde møtt så mange andre mennesker. I ettertid har jeg derimot tenkt at dette nok bare var en del av hennes personlighet.” (Ellen)

Ellen nevner også at hun tror inndelingen i kohorter og avgrenset område hjalp barnet til å lettere føle seg trygg. Det samme kommer også frem i Rapporten (Os et al., 2021)

“Barn i faste små grupper med faste voksne skaper trygghet, forutsigbarhet, styrker relasjonen mellom barn og mellom personale og foreldre” (s.47)

Selv om dette hadde positive virkninger, forteller en styrer i rapporten (Os et al., 2021) at dette også medførte ulemper:

«Da vi var én voksen på en liten kohort, var det mye som fungerte bedre. Sårbare barn (barn med vedtak) uttrykte større tilfredshet, noen fikk nye (og flere) venner. Alle ansatte måtte ta ansvar, og de trivdes og vokste på det. Ulempen med denne ordningen var at de ansatte jobbet 7,5 time uten pause, og at vi hadde minimalt med tid sammen» (s. 47)

5.2.2 Relasjoner

Under koronapandemien har informantene opplevd utfordringer i tilvenningen. En student, observerte at til tross for begrensinger i barnehagen, tilpasset et barn seg godt og utviklet et positivt forhold til de andre barna og personalet. Det samme kommer frem i Rapporten (Os et al., 2021):

“I medforskernes formidling av situasjonen for de minste barna, kom det frem at barna så ut til å trives godt i sine små kohorter. De fleste barna var plassert i grupper med ansatte de kjente fra før, og den ansatte hadde hovedansvaret for barna i sin gruppe, både i lek og i rutinesituasjoner. De ansatte var stort sett sammen med sine barn hele dagen. Barnas hverdager var derfor preget av høyere grad av stabilitet og forutsigbarhet sammenlignet med tidligere.” (s.9)

En annen informant; Ellen, påpeker at noen hevder at barna har utviklet sterke forhold til foreldrene under pandemien på grunn av økt tid sammen hjemme. Dette kan ha bidratt til en tryggere tilvenning til barnehagen, da barna allerede har et solid fundament av trygghet og tilknytning til foreldrene. «Hvis du ikke har trygg relasjon til dine foreldre, så blir det vanskelig å skape trygghet, og en tilknytning til andre voksne også» (Ellen). Spesielt for de minste barna i barnehagen kan det være positivt å ha et begrenset og trygt område å leke i, med færre barn og voksne til stede.

5.3 Hovedtema: Foreldresamarbeid

Foreldresamarbeid var omtalt i datamaterialet ut fra: *foreldrenes perspektiv, foreldresamarbeid og tilgjengelighet*. Hvert av de undertemaene beskriver vi nedenfor.

5.3.1 En forelders perspektiv på tilvenningen

Under intervju med en forelder ble Frida spurt hvordan hun som forelder opplevde tilvenning under korona. Hun svarte:

Personalet beklaget seg for at det ikke var så mye innkjøringstid og at ikke alle kunne komme på en gang (Frida)

Hun forklarte at hun fikk utdelt en dag hvor hun fikk komme alene med barnet. Dette opplevde hun som fint da hun fikk mulighet til å snakke med den ansatte som hadde ansvar for hennes barns tilvenning. Hun fikk stille de spørsmålene hun lurte på og fikk pratet og bli kjent.

5.3.2 Foreldresamarbeid under pandemien

Pedagogen Britt ble spurt hvordan hun opplevde foreldresamarbeidet under pandemien.

Hun svarte:

Vi pleier alltid ha et foreldremøte tidlig på høsten, men dette måtte utgå. I stedet skrev jeg og den andre pedagogen på avdelingen min et digitalt brev til foreldrene. Der skrev vi mye av det vi hadde ønsket å si på et foreldremøte (Britt)

Hun fremhever likevel at det fortsatt ikke blir det samme som å ha et fysisk møte. Hun svarte også at da barna måtte være hjemme ringte de rundt en gang i uken for å høre hvordan det gikk. Ellen trekker og frem hvor viktig de fysiske møtene mellom personal og foreldre er:

Jo mer forelderen kan være i barnehagen, jo bedre er det for barnets tilvenning og tilknytning. Da blir det lettere for barnet å undersøke sin nye arena på egenhånd når de bare kan komme og lade på fanget til mor eller far når det er nødvendig. Da får barnet undersøke på egne premisser (Ellen)

Ellen mener også det er nyttig for personalet å se når foreldrene er i barnehagen. På denne måten får de se hvordan barnet søker forelderen. Hun mener foreldrene kan skifte bleie de første dagene, og den ansatte kan observere og ta til seg tips. For eksempel:

“Åja faren synger for henne når han skifter bleie, da vet jeg det” (Ellen)

På spørsmål om hvordan foreldresamarbeidet var under pandemien forteller den ansatte:

Jeg følte foreldresamarbeidet ble litt vanskeligere under pandemien. Det ble vanskeligere ettersom foreldrene ikke fikk komme inn i barnehagen, men måtte hente dem på utsiden. Barna fikk kortere dager og foreldrene hentet dem ofte innenfor samme tid, da ble det mindre tid til å snakke med hvert barns forelder (Ansatt)

Videre kan Ellen fortelle at det ble satt inn tiltak for å unngå dette i deres barnehage. Selv om foreldre måtte hente barna på utsiden grunnet antallsbegrensning og smittevern, ble det

prioritert at småbarnsavdelingen skulle la foreldre komme inn i garderoben under henting og levering.

5.3.3 Tilgjengeligheten

Den barnehageansatte opplevde foreldrene som mer fleksible under denne tilvenningsperioden.

“Mange av barna fikk kortere dager, ikke bare etter anbefaling fra de ansatte, men også på eget initiativ” (Ansatt)

Hun fortsetter med

“Foreldrene hadde også mer tid til å være mer sammen med barna i barnehagens uteområde” (Ansatt)

Britt svarte at hun opplevde foreldrene var mye mer fleksible. Hvis man ringte etter dem så hadde mange av dem hjemmekontor og kunne fortere komme og hente. Frida som selv var forelder under tilvenningen, sa:

“Jeg følte det skulle mindre til for at personalet ringte hjem til oss foreldre. De kunne ringe hjem for hosting og snufsing” (Frida)

I intervju med Frida kommer det også frem at hun under pandemien holdt mer tilbake på å sende barnet i barnehagen dersom det hadde symptomer på sykdom.

6.0 Drøfting

I dette kapitlet vil vi drøfte sentrale funn fra analysen opp mot teori, og med dette danne tredje steg av analysen: *helhetlig tolkning av materialet*. Dette vil bidra til å belyse problemstillingen; «*Hvordan ble tilvenning, organisert og opplevd i norske barnehager under koronapandemien?*». Vi skal trekke inn relevant teori, forskning og lovverk som ble presentert tidligere. Først vil organisering av tilvenningsperioden bli diskutert i punkt 6.1. Deretter vil punkt 6.2 se nærmere på betydningen av tilknytning og utforske både positive og negative aspekter med kohorter. Til slutt vil punkt 6.3 fokusere på foreldrenes perspektiv og kommunikasjonen mellom foreldre og barnehagen under pandemien.

6.1 Organisering av tilvenning under koronapandemien

I rapporten Os et al. (2021) kommer det frem at barnehagene har opplevd at de fikk liten tid til å omorganisere seg i forhold til retningslinjer og smittevern. Alle funnene våre tyder på at informantene i ulik grad har måttet endre organiseringen av tilvenningsperioden i koronapandemien. Drugli (2017) sier at tilvenningsrutinene for de minste barna burde vektlegge de minste barnas behov for trygghet, forutsigbarhet og stabilitet (s. 126). Funnene våre tyder på at barnehagelærerne i stor grad har vektlagt disse behovene i tilvenningsperioden. Personalets evner til å ivareta barnas behov til tross for ny organisering, fremhever barnehagens rolle som lærende organisasjon, hvor den i stor grad må være rustet til å møte nye utfordringer og krav (Gotvassli, 2019, s.95).

Til tross for at smittevern og antallsbegrensninger har vært til stede og krevd ny organisering av tilvenning, kan det se ut som barnehagene har strukket seg langt for å tilpasse tilvenningen til omstendighetene. Dette kommer frem i våre funn ved at informantene virker faglig engasjerte og at de i stor grad har lagt til rette for løsninger som ivaretar barnets beste. Smittevernveilederen har også lagt føringer for hvordan de ansatte skal møte foreldrene. Der påpekes det at det er viktig å gjøre foreldrene trygge på at det er forsvarlig å sende barna i barnehagen, noe som krever god dialog mellom foresatte og barnehagen (Folkehelseinstituttet, 2020, s. 21). Vår opplevelse er at den foresatte i vår undersøkelse ikke har hatt særlige bekymringer eller usikkerhet knyttet til å sende barna i barnehagen under pandemien.

I intervjuet med Frida fikk vi inntrykk av at hun hadde positive erfaringer med tilvenningen av sitt barn under pandemien. Samtidig kommer det frem hos de andre informantene at pandemien har ført til ulike dilemmaer hos personalet. Berit påpeker at tilvenningen ikke bare handler om barnet som skal begynne i barnehagen, men også barna som allerede er der. For barna kan tilstedeværelsen av ukjente voksne føre til det motsatte av trygghet, forutsigbarhet og stabilitet (Drugli, 2017, s. 126). Samtidig har personalet hele tiden måtte avveie dilemmaer knyttet til smittevern. Dette kommer frem i funnene ved at en ansatt bryter koronarestriksjonene med hensyn til barneperspektivet «*Et lite barn skjønner ikke, så da lot jeg følelsene deres komme foran i enkelte situasjoner*» (Ansatt). At den ansatte gjorde dette er i tråd med Broberg et al. (2014) som sier at pedagogen skal være sensitiv ovenfor barnas signaler (s.132). Det fremhever samtidig barnehagens overordnede mål om å gi et pedagogisk tilrettelagt tilbud til barna (Kunnskapsdepartementet, 2017) Det var på samme måte også utfordrende å opprettholde smittevern med foreldre på avdelingen. Barna som allerede gikk på avdelingen, oppsøkte foreldre for kos, noe som satte personalet i en vanskelig avveining med tanke på smittevern og barnas behov. Dette kommer også frem i rapporten Os et al. (2021) hvor det står at barnehagelærerne sto i spenning mellom å følge smittevernveilederen og å ta hensyn til det pedagogiske tilbudet (s. 47).

Selv om tre av våre informanter beskriver en tilvenning som ble fordelt utover en lenger periode, viser informant Frida til den klassiske tre-dagers tilvenningen. En slik tilvenning stilte informant Britt seg kritisk til “ideelt sett skulle det vært lenger enn de tre dagene”. Det samme kommer frem i rapporten Os et al. (2021) som påpekte at barna som under pandemien, kun hadde tilbragt tid med foreldre kanskje trengte lengre tid før de var trygge i barnehagen. Å ha en lenger tilvenningsperiode vil likevel også kunne bidra til at nye dilemmaer oppstår, da dette kan ha en påvirkning på barna som allerede er i barnehagen.

Smittevernstiltak grunnet koronapandemien har også medført at alle informantene har opplevd å tidvis være inndelt i kohorter og ha avgrensede områder. Dette er i samsvar med smittevernsveilederen som skisserer hvordan tilvenning skal organiseres under de ulike nivåene rødt, gult og grønt (Folkehelseinstituttet, 2020, s. 8-9). Dette har hatt både negative

og positive konsekvenser for barnas tilvenning med tanke på tilknytning og relasjoner, noe vi vil komme tilbake til senere i oppgaven. Samtidig har det ikke bare påvirket barna, men også de ansatte. I rapporten til Os et al. (2021) at de ansatte var mye alene, fikk minimalt med pause og lite tid til å være sammen (s. 47). Dette er noe som i stor grad kan ha bidratt til å påvirke det pedagogiske tilbudet, ved at de ansatte ikke fikk mulighet til å reflektere og samarbeide. Noe som igjen vil svekke barnehagens posisjon som en lærende organisasjon (Kunnskapsdepartementet, 2017). Det skal også nevnes at barnehagene var nedstengt i 6 uker før gjenåpningen, og at den første veilederen kom bare dager før gjenåpning. Dette ga lite tid for faglig refleksjon og diskusjoner i personalgruppen om hvordan man kunne ivareta alle barns behov og sikre et godt pedagogisk tilbud innenfor de nye reglene. Til tross for dette tyder våre funn på at informantene har vært reflekterte over hensynet til barnas beste i møte med dilemmaene de sto overfor.

6.2 Tilknytningens betydning for tilvenning

Ved tilknytning er det viktig å ha en stabil og trygg omsorgsperson som barnet kan knytte seg til. Det at barnet hadde en fast ansatt kan være en faktor i å skape en trygg tilknytning fordi barnet kan bygge opp en relasjon og tillit til den samme personen over tid. Ifølge Bowlby (2007) kan de voksne på denne måten bli en trygg base for barnet som kan brukes når det trenger støtte eller når det vil utforske omverden (Broberg et al., 2014, s. 43-44). Vår opplevelse er at alle informantene har nevnt tilknytning som en viktig forutsetning for tilvenning. Tilvenning er en viktig fase for å etablere en trygg tilknytning mellom barnet og omsorgspersonene. Målet med tilvenning er å gi barnet tid til å bli kjent med omsorgspersonene og miljøet, og å bygge opp tillit og en trygg base. På grunn av restriksjonene forteller en fast ansatt at hun har fått mulighet til å ta seg tid til å tilvenne barnet på en forsiktig og gradvis måte, som kan ha vært en viktig faktor for å danne en trygg relasjon og tilknytning. Empirien vår viser også betydningen av faste ansatte og inndeling i kohorter. Ut fra funnene kan kohorter ha en positiv innvirkning på tilknytning mellom barnet og omsorgspersonene. Det er likevel viktig å trekke frem at den ansatte opplevde at det var vanskelig å ikke kunne "gi kjærlighet" til alle barna, men kun til de fra hennes egen kohort. Dette viser de negative konsekvensene av restriksjonene under pandemien.

Rapporten utarbeidet av Os et al. (2021) konkluderte med at begrensning av antall personer i kohorter med færre barn, fast ansattpersonal og avgrenset uteområde har ført til økt trygghet, forutsigbarhet, relasjonsbygging og bedre muligheter for å ivareta barnas individuelle behov. Dette kan ha gjort det enklere for “utrygge” barn å raskere tilpasse seg den nye barnehagehverdagen. Dette kan ifølge Broberg et al. (2014) føre til videre konsekvenser for barnet, som for eksempel sårbarhet og vansker med tilknytning (s. 50-51). Dette kommer frem i praksisfortellingen i Studenten sin beskrivelse om det utrygge barnet som uttrykket seg til å være mer trygg når barnet hadde faste interaksjoner med ansatte og barn. En annen faktor Ellen får frem som er viktig å ta i betraktning er at noen barn er mer utrygge på grunn av personligheten og er ingen konsekvens av koronapandemien. Dette er i tråd med rammeplanens beskrivelse av at barnehagen som pedagogisk virksomhet skal gi barn et tilrettelagt tilbud (Utdanningsdirektoratet, 2017). Det understreker også viktigheten av å ha individuell tilnærming til hvert barn, noe personalet fikk bedre mulighet til i kohorter. Samlet sett viser dette at både faste ansatte og kohort kan være viktige faktorer for å skape en trygg tilknytning mellom barnet og omsorgspersonene.

Imidlertid kan enn slik inndeling også føre til at barna blir veldig knyttet til “sine” ansatte og engstelige for andre ansatte. Hvor barnet kan vise tegn til utrygghet når den faste voksne ikke er til stede. Dette kan begrense barnas sosiale handlingsrom og hindre utviklingen av nære relasjoner til flere voksne (Os et al., 2021, s. 100). Det støtter vår tolkning av informantenes tanker med at tilknytning er en viktig forutsetning for tilvenning. Dette er noe som kan ha en påvirkning på barnas trivsel og trygghet i barnehagen.

Når et barn starter i barnehagen må det danne nye relasjoner til både voksne og jevnaldrende. Under koronapandemien kan dette ha vært spesielt utfordrende da mange av barna hadde vært mye hjemme med foreldrene. Dette førte til at barna som hadde tilvenning på denne tiden ikke hadde så mye erfaring med å omgås andre, som de kanskje ville hatt under normale omstendigheter. I rapporten Os. et al (2021) kommer det frem at dette kan ha vært en årsak til at noen av barna trengte lengre tid før de var trygge i barnehagen (s.

102). Ifølge Broberg et al. (2014) er det å ha en trygg tilknytning til minst en voksen spesielt viktig under tilvenning. Hvis et barn føler seg utrygt, kan det føre til at det er vanskeligere å regulere følelser og kommunisere sine behov til de ansatte (s. 136). Dersom barnet føler seg utrygt, kan det bli vanskeligere for barnet å utvikle nære relasjoner til både voksne og jevnaldrende. I våre funn har vi ikke fått inntrykk av at dette har vært tilfellet. Det er likevel interessant å merke seg at informanten Ellen, påpeker at noen mener at barna har utviklet en god relasjon til foreldrene under pandemien på grunn av økt tid sammen hjemme. Dette kan ha bidratt til en økt trygghet under tilvenningen, da barna allerede har et solid fundament av trygghet og tilknytning til foreldrene. Ifølge Broberg et al. (2014) er det å føle seg trygg en viktig faktor for å utvikle en god tilknytning til omsorgspersonene. Hvis et barn opplever at foreldrene forstår og ivaretar dets behov, vil barnet føle seg trygt og utvikle en trygg tilknytning til omsorgspersonen. Denne trygge tilknytningen vil igjen gjøre det lettere for barnet å utforske omverden og utvikle seg på alle områder (s. 48-50). Dette understreker viktigheten av å inkludere foreldre i barnehagearbeidet og å skape gode relasjoner mellom barnehagen og hjemmet.

6.3 Foreldresamarbeid under pandemien

Koronapandemien har i stor grad også påvirket foreldresamarbeidet. Britt forteller om møter som måtte utgå og ble erstattet med et digitalt brev til foreldrene. Til tross for at dette forsøket på å opprettholde kommunikasjonen var nyttig, fremhever Britt at det ikke kunne erstatte det fysiske møtet. For barna har foreldresamarbeidet stor betydning for deres trivsel og utvikling. Under tilvenningen vil åpen kommunikasjon mellom barn og foreldre være spesielt viktig (Drugli, 2017, s. 99-100). Selv om pandemien førte til utfordringer, viser det seg i våre funn at personalet har gjort tilpasninger for å både opprettholde og legge til rette for et godt samarbeid i en usikker tid. Eksempelvis Ellen som forteller at det i hennes barnehage ble besluttet å la foreldre komme inn i garderoben på småbarnsavdelingen. Dette til tross for antallsbegrensninger knyttet til smittevern. Likevel må det erkjennes at den begrensede fysiske kontakten og de ekstra restriksjonene i hente- og bringesituasjonene kan ha hatt en negativ innvirkning på foreldresamarbeidet. I intervju med den ansatte kommer det frem at dette gjorde at hun fikk mindre tid til å snakke med hvert barns foreldre, noe hun opplevde som vanskelig. Den manglende muligheten for spontane samtaler og

personlig interaksjon kan derfor ha begrenset mulighetene for å utvikle en dypere forståelse og tillit mellom foreldre og personalet. Dette kan igjen ha påvirket barna med å føre til mindre flyt og helhet i hverdagen (Drugli, 2017, s.101).

Foreldrenes medvirkning er en viktig faktor for foreldresamarbeid, spesielt under en tid som koronapandemien. Foreldrene har i mindre grad hatt mulighet til å være fysisk til stede, noe som har ført til at kommunikasjonen har måttet foregå på andre måter enn tidligere. At den fysiske kontakten har blitt begrenset, har ført til at digital kommunikasjon har blitt en løsning for å kunne opprettholde samarbeid og informasjonsutveksling. Dette er i tråd med barnehageloven og rammeplanen som sier at barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning (Utdanningsdirektoratet, 2017). Under pandemien opplevde Frida at det skulle mindre til før barnehagen ringte hjem. De kunne ringe hjem for “hosting og snufsing” og hun holdt dermed mer tilbake på å sende i barnet i barnehagen, dersom hen var syk. Dette viser hvordan smittevern og retningslinjer også påvirket foreldrenes hverdag, og at de måtte være mer tilgjengelige og fleksible. Samtidig er det likevel viktig å påpeke at dette ikke nødvendigvis representerer alle foreldres opplevelse.

Broberg et al. (2014) påpeker at barnet burde ha foreldrene i nærheten under tilvenningsperioden, mens det begynner å utvikle en relasjon til pedagogen (s. 131). Foreldre kunne i utgangspunktet bare komme en og en, men en informant forteller om en situasjon hvor både mor og far fikk komme. Dette viser hvordan barnehagelæreren måtte balansere mellom smittevern og å gi foreldrene et godt pedagogisk tilbud. Med utgangspunkt i våre funn finner vi også eksempler på at foreldre i større grad har vært mer fleksible og tilgjengelige under tilvenningsperioden. I barnehagene har også smittevernstiltakene åpnet for at foreldrene besøker barnehagen før tilvenningsperioden og over lengre tid. At mange av foreldrene har hatt hjemmekontor, har kanskje medført at de har stått litt friere i planlegging av tilvenningsperioden. En av informantene forteller at dette har gjort at barna fikk kortere dager. Dette er i tråd med Bowbly (2007) som sier at barna i starten burde ha korte dager for så å øke gradvis (Bowbly, 2007: Broberg et al., 2014 s. 138). I de tilfeller hvor tilvenningen ble delt opp slik at en forelder kom om gangen

ga det mulighet til å komme tettere på og lettere å bli kjent. Dette kan være en god måte å gjennomføre tilvenning på. Samtidig kan det ha ført til at barnet kanskje får færre dager tilvenning sammen med forelder enn hva det trenger.

7.0 Avslutning

Denne bacheloroppgaven undersøker tilvenningen i norske barnehager under koronapandemien og hvordan barnehagene organiserte hverdagen i henhold til smitteveiledere og retningslinjer. Det har i oppgaven blitt gjennomført kvalitative intervju med et utvalg på 2 barnehagelærere, 1 forelder, 1 ansatt og egne opplevelser som studenter. Funnene har gitt et innblikk i praksis og viktige aspekter ved tilvenning av de yngste barna. Informantene fremhever betydningen av kompetente voksne, trygg tilknytning og tilstrekkelig tid for tilvenning.

Rapporten fra 2021 bekrefter at barn med begrenset kontakt før barnehagestart hadde lengre tilvenningsperiode. Smittevernstiltak og begrenset sosial kontakt vanskeliggjorde etablering av nære relasjoner mellom barnehagelærere og barn, noe som påvirket barnas tilknytning og trygghet. Tross utfordringene viser oppgaven at barnehagen som en lærende organisasjon var godt rustet til å håndtere pandemien, hvor de måtte respondere fort på endringer og kriser i samfunnet. Barnehagene balanserte faglig kompetanse og smittevern, og hadde fokus på det relasjonelle aspektet av tilvenning og samarbeid med foreldre. Denne oppgaven gir ikke en generell konklusjon, men innsikt i opplevelser i norske barnehager under koronapandemien. Vi tar med oss viktige lærdommer og erfaringer fra forskningen.

Litteraturliste

Broberg, M., Hagstöm, B., Broberg, A. (2014). *Tilknytning i barnehagen: Hva betyr trygghet for lek og læring?* Cappelen Damm.

Børhaug, K., Helgøy, I., Homme, A., Lotsberg, D. Ø., & Ludvigsen, K. (2011). *Styring, organisering og ledelse i barnehagen*. Fagbokforlaget.

Cooper, G, Hoffman, K, Marvin, B og Powell, B., (2015) *Trygghetssirkelen -en tilknytningsbasert intervensjon*. Gyldendal Akademiske.

Dalen, M. (2011). *Intervju som forskningsmetode – en kvalitativ tilnærming*. (2.utg.). Universitetsforlaget.

Drugli, M. B. (2017). *Liten i barnehagen* (3.utg.). Cappelen Damm Akademisk

Folkehelseinstituttet (FHI) (2020). *Covid-19-epidemien: Veileder om smittevern i barnehager*. Faglig innhold levert av Folkehelseinstituttet og Utdanningsdirektoratet (3. utgave) [PDF]. Hentet fra <https://www.fhi.no/contentassets/528a61d3bc6f4fa6825c342a755d5674/vedlegg/covid-19-epidemien-veileder-om-smittevern-i-barnehager---3.-utgave-29.5.2020.pdf>

Gotvassli, K. A. (2019). *Boka om ledelse i barnehagen* (2. utgave.). Universitetsforlaget.

Hallin, A & Helin, J., (2018). *Intervjuer*. Lund: Studentlitteratur AB

Johannessen, Christoffersen, L., & Tufte, P. A. (2016). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode* (5. utg.). Abstrakt.

- Kunnskapsdepartementet (2017). *Rammeplan for barnehagen: Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver*. Udir. Hentet fra: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan-for-barnehagen/>
- Lindseth, A. & Norberg, A. (2004). *A phenomenological hermeneutical method for researching lived experience*, 145-153
<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1111/j.1471-6712.2004.00258.x>
- Løkken, & Søbstad, F. (2013). *Observasjon og intervju i barnehagen* (4. utg.). Universitetsforlaget.
- Rienecker, L., Stray Jørgensen, P., Skov, S., & Landaas, W. (2013). *Den gode oppgaven: håndbok i oppgaveskriving på universitet og høyskole* (2. utg.). Fagbokforlaget.
- Os, E., Myrvold, T. M., Danielsen, O. A., Hernes, L., & Winger, N. (2021, januar). *Håndtering av konsekvenser av koronautbruddet for barn og barnehager* (1502-9794-201936). Hentet fra <https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/bitstream/handle/20.500.12199/6502/Rapport%20Koronabarnhage.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Yin, R. K. (2018). *Case study research and applications: design and methods* (Sixth edition.). SAGE.

Vedlegg 1: Trafikklysmodell

Trafikklysmodellen

Grønt nivå:

- Ingen syke skal komme i barnehagen
- God hygiene, god ventilasjon og normalt renhold
- Kontaktreduserende tiltak:
 - Unngå fysisk kontakt mellom ansatte, avstand mellom ansatte.
 - Vanlig organisering av avdelinger/grupper og barnehagehverdag.

Gult nivå:

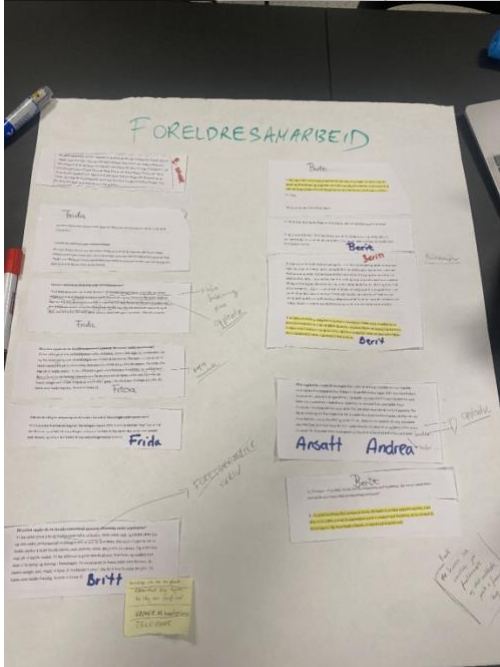
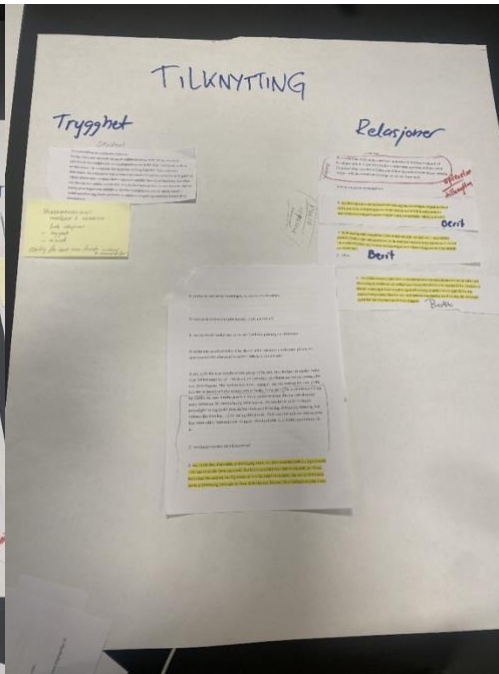
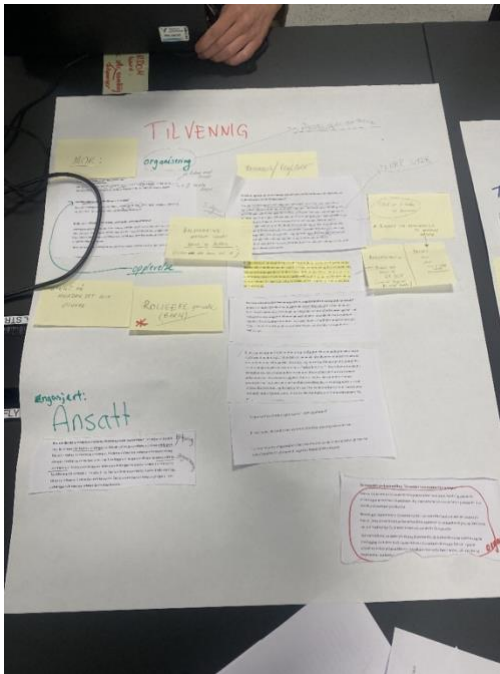
- Ingen syke skal komme i barnehagen
- God hygiene, god ventilasjon og forsterket renhold
- Kontaktreduserende tiltak:
 - Unngå fysisk kontakt mellom ansatte (håndhilsning og klemming)
 - Hele avdelinger regnes som en kohort
 - Ansatte kan veksle mellom kohorter
 - To kohorter kan samarbeide innendørs og utendørs
 - Unngå samlinger med mer enn to samarbeidende kohorter
 - Avstand mellom ansatte (minst én meter) i ulike kohorter
 - Unngå trengsel og store samlinger
 - Tilstrebe avstand mellom ulike kohorter
 - Vurdere munnbind for ansatte i fellesområder (ikke sammen med barn)

Rødt nivå:

- Ingen syke skal komme i barnehagen
- God hygiene, god ventilasjon og forsterket renhold
- Kontaktreduserende tiltak:
 - Unngå fysisk kontakt mellom ansatte (håndhilsning og klemming)
 - Dele inn barna i mindre kohorter

- Faste ansatte per kohort
- Unngå trengsel og store samlinger
- Sikre avstand mellom kohorter som ikke samarbeider
- Dele inn uteområder for å holde avstand mellom kohorter
- To kohorter kan samarbeide innendørs og utendørs
- Unngå samlinger med mer enn to samarbeidende kohorter
- Avstand mellom ansatte (minst én meter) i ulike kohorter
- Vurdere alternerende oppmøtetider for barn
- Vurdere munnbind for ansatte i fellesområder (ikke sammen med barn)

Vedlegg 2: Arbeid med funn

Vedlegg 3: Intervjuguide

1. Hva husker du best fra tilvenningen under korona?
2. Hvordan opplevde du at koronarestriksjoner påvirket tilvenningen av de yngste barnas første møte med barnehagen?
3. Hva vil du si skiller seg mest fra tilvenning under korona versus tilvenning under normale omstendigheter?
4. Hvordan opplevde du foreldresamarbeid gjennom tilvenning i pandemien?
5. Er det noe du vil trekke frem som positivt og negativt med tilvenning under pandemi?

Vedlegg 4: Samtykkeskjema

Vil du delta i forskningsprosjektet

Barnehagebarns tilvenning under koronapandemien?

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et bachelorsprosjekt hvor formålet er å undersøke hvordan barnehagelærere/pedagogisk ledere har opplevd barn i alderen 0-2 år sin tilvenning i barnehagen under koronapandemien. I dette skrivet gir vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Formålet med prosjektet er skrive en bacheloroppgave som bidrar til kunnskap om barnehagelæreren sin oppfattelse av barns tilvenning i en barnehagehverdag under en pandemi. En pandemi som har påvirket barnehagens innhold og oppgave. Vi har et ønske om at samle inn datamateriale som belyser hvordan barnehagelærere/pedagogisk leder har opplevd fordeler og ulemper med en annen tilvenningsperiode enn vanlig og hvordan det eventuelt har påvirket barna.

Vår problemstilling er:

Hvordan opplever barnehagelærer at koronapandemien har påvirket barnas tilvenning i barnehagen?

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Høgskulen på Vestlandet

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Du får spørsmålet om delta fordi du er utdannet barnehagelærer, jobber som pedagogisk leder og har erfaring med valgt problemstilling for vår bacheloroppgave. Dine erfaringer og refleksjoner er svært viktig for vårt prosjekt. Derfor inviterer vi deg.

Hva innebærer det for deg å delta?

Deltakelse i prosjektet innebærer deltakelse i et intervju på ca. 60 minutter. Du vil få tilsendt 5 hovedspørsmål (intervju guid) før intervjuet hvis du ønsker at delta.

Spørsmålene vil dreie seg om din faglige erfaring og opplevelse som pedagogisk leder med barns tilvenning i barnehagen under koronapandemien

Intervjuet vil bli tatt opp med lydopptak som oppbevares elektronisk. Personlige informasjon vil bli anonymisert i transkriberingen og i bacheloroppgaven. Lydopptaket vil bli slettet etter transkribering av intervjuet og vil bli oppbevart konfidensielt.

Transkriberingen blir slettet når bacheloroppgaven er godkjent 3 uker etter innleveringsdato d. 26.05.2023. Hvis det skjer endringer i forhold til denne dato, vil du mota begrunnelse og informasjon om dette.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykket tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle dine personopplysninger vil da bli slettet. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrevet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket. I oppgaven vil alt av personopplysninger bli anonymisert. Lydopptak vil bli lagret på en sikker plattform hvor navn og kontaktopplysninger ikke vil fremkomme.

Hva skjer med personopplysningene dine når forskningsprosjektet avsluttes?

Prosjektet vil etter planen avsluttes 19.06.2023. Personopplysninger og transkribering vil bli slettet.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke.

På oppdrag fra Høgskulen på Vestlandet har Personverntjenester, NSD – Norsk senter for forskningsdata, vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke opplysninger vi behandler om deg, og å få utlevert en kopi av opplysningene
- å få rettet opplysninger om deg som er feil eller misvisende
- å få slettet personopplysninger om deg
- å sende klage til Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å vite mer om eller benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

- Høgskulen på Vestlandet ved bachelorveileder: Hanne Blaafoalk
E-post: Hanne.Blaafalk@hvl.no
Tlf. 55 55 58 27

Høgskulens personvernombud: Trine Anniken Larsen
E-post: personvernombud@hvl.no
Tlf. 55 58 58 00

Hvis du har spørsmål knyttet til Personverntjenester sin vurdering av prosjektet, kan du ta kontakt med: Personverntjenester på epost personverntjenester@sikt.no) eller på telefon: 53 21 15 00.

Med vennlig hilsen

Veileder

Studenter

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet tilvenning under koronapandemien, og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til:

å delta i intervju

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet

(Signert av prosjektdeltaker, dato)

